

**Ziņojums par virzību uz valsts energoefektivitātes mērķu
2020. gadam izpildi par 2015. gadu,
atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 24. panta 1. punkta un XIV pielikuma
1. daļas prasībām.**

Indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis

Atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 3. panta prasībām noteiktais Latvijas indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis, pamatojoties uz primārās enerģijas ietaupījumu 2020. gadā, ir 0,670 Mtoe (28 PJ), kam atbilst gala enerģijas patēriņa ietaupījums 0,457 Mtoe (19 PJ).

Mērķa ietekme uz enerģijas patēriņu 2020. gadā

Īstenojot energoefektivitātes pasākumus un iegūstot indikatīvajā valsts energoefektivitātes mērķī uzrādīto ietaupījumu, gala enerģijas un primārās enerģijas patēriņš Latvijā 2020. gadā sasniedz tabulā uzrādītās vērtības (sk. 1. tabulu).

1. tabula

Latvijas indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis izteikts kā absolūtais primārās un gala enerģijas patēriņa līmenis 2020. gadā

	2010	2015	2020
Primāro energoresursu patēriņš, PJ	200,5	223	225
Gala enerģijas patēriņš, PJ	178,5	185	187

Virzība uz valsts energoefektivitātes mērķu 2020. gadam izpildi

Atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma a) punktam 2. tabulā ir apkopoti un salīdzināti rādītāji par 2014. un 2015. gadu.

2. tabula

Rādītāju salīdzinošā tabula par 2013./2014. gadu atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma prasībām

Nr.	Rādītāja nosaukums	Rādītājs 2014.gads	Rādītājs 2015.gads	Rādītāja pieaugums/samazinājums	Mērv.	Datu avots
1.	Primārās enerģijas patēriņš	4,35	4,27	-0,08	Mtoe	Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde (CSP)
2.	Kopējais enerģijas galapatēriņš	3,98	3,90	-0,08	Mtoe	CSP
3.	Enerģijas galapatēriņš pa					

	nozarēm:					
	rūpniecība (ieskaitot būvniecību)	0,870	0,874	+0,004	Mtoe	CSP
	transports	1,11	1,17	+0,06	Mtoe	CSP
	mājsaimniecības	1,24	1,11	-0,13	Mtoe	CSP
	pakalpojumi	0,61	0,59	-0,02	Mtoe	CSP
	lauksaimniecība un mežsaimniecība	0,15	0,16	+0,01	Mtoe	CSP
4.	Pievienotā bruto vērtība pa nozarēm: a) faktiskajās cenās:					
	kopējā pievienotā vērtība	20910,6	21546,6	+636,0	mln EUR	Eurostat
	rūpniecība (izņemot būvniecību)	3506,6	3599,0	+92,4	mln EUR	Eurostat
	būvniecība	1397,1	1381,7	-15,4	mln EUR	Eurostat
	lauksaimniecība un mežsaimniecība	683,0	681,2	-1,8	mln EUR	Eurostat
	pakalpojumi	15323,9	15884,7	+555,1	mln EUR	Eurostat
	b) 2005. gada salīdzinām ās cenās:					
	kopējā pievienotā vērtība	13963,7	14317,6	+353,9	mln EUR	Eurostat
	rūpniecība (izņemot būvniecību)	1931,4	1999,8	+68,4	mln EUR	Eurostat
	būvniecība	785,1	776,3	-8,8	mln EUR	Eurostat
	lauksaimniecība un mežsaimniecība	601,7	610,4	+8,7	mln EUR	Eurostat
	pakalpojumi	10645,5	10931,1	+180,6	mln EUR	Eurostat
5.	Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi:					
	vidēji uz vienu mājsaimniecību;	930,52	996,92	+66,4	EUR/m ēnesī	CSP

	vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli	386,91	416,50	+29,59	EUR/mēnesī	CSP
	vidēji uz vienu ekvivalento patērētāju	580,79	627,18	+46,39	EUR/mēnesī	CSP
6.	Iekšzemes kopprodukts (IKP):					
	- faktiskajās cenās	23607,9	24348,5	+740,6	mln EUR	CSP
	- 2005. gada salīdzināmās cenās	n/p			mln EUR	Eurostat
7.	Termoelektrostacijās saražotā elektroenerģija					
8.	Koģenerācijā saražotā elektroenerģija	3004	3526	+522	GWh	CSP
9.	Elektrostacijās (pārveidošanas sektorā) saražotā elektroenerģija	2	0	-2	GWh	CSP
10.	Katlu mājās saražotais siltums	1962	1805	-157	GWh	CSP
11.	Koģenerācijas stacijās saražotais siltums, tostarp siltuma pārpalikums	5189	5267	+78	GWh	CSP
12.	Katlu mājās izmantotais kurināmais	0,22	0,20	-0,02	Mtoe	CSP
13.	Koģenerācijas stacijās izmantotais kurināmais	0,88	0,98	+0,1	Mtoe	CSP
14.	Elektrostacijās (pārveidošanas sektorā) izmantotais kurināmais	0,001	0	-0,001	Mtoe	CSP
15.	Pasažieru kilometri (pkm):					
	pasažieru pārvadājumi ar automašīnām	15300			Mpkm	pamatojoties uz pieņēmumu

						miem par emisiju aprēķināšanu transportā
	pasažieru pārvadājumi ar sabiedrisko transportu	2345	2314	-31	Mpkm	Tikai pasažieru pārvadājumi ar autobusiem
	pasažieru pārvadājumi ar dzelzceļa transportu (ieskaitot tramvaju)	649	591	-58	Mpkm	CSP
	pasažieru pārvadājumi ar vietējo un starptautisko gaisa transportu	3318	4110	+792	Mpkm	CSP
14.	Tonnu kilometri (tkm):					
	kravu pārvadājumi ar autotransportu	13670	14690	+1020	Mtkm	CSP
	kravu pārvadājumi ar dzelzceļa transportu	19441	18906	-535	Mtkm	CSP
	kravu pārvadājumi ar gaisa transportu	13	9	-4	Mtkm	CSP
15.	Iedzīvotāju skaits (gada sākumā)	2001468	1986096	-15372	iedzīvotāji	CSP
16.	Iedzīvotāju skaits (vidēji)	1993782	1977527	-16255	iedzīvotāji	CSP

Enerģijas patēriņa pieauguma analīze atsevišķās nozarēs

Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma 1. daļas a) apakšpunktā ir noteikts, ka nozarēs, kur enerģijas patēriņš paliek nemainīgs vai pieaug, dalībvalstīm ir jāanalizē tā iemesli un aprēķiniem jāpievieno savs vērtējums. Atbilstoši ziņošanas vadlīniju A pielikumam enerģijas galapatēriņa izmaiņas pa nozarēm ir analizētas, salīdzinot 2014. un 2015. gada statistikas datus par enerģijas galapatēriņu dažādos galapatēriņa sektoros.

Kopējais enerģijas galapatēriņš Latvijā 2015. gadā ir samazinājies 2% punktiem salīdzinot ar 2014. gadu. Energoresursu patēriņa pieaugums 2015. gadā salīdzinot ar 2014. gadu novērojams transporta, lauksaimniecības un mežsaimniecības sektorā, savukārt rūpniecības sektora energoresursu patēriņš ir palicis nemainīgs.

Transports

Energoresursu patēriņš (naftas produkti, biodeģviela un elektroenerģija) transporta sektorā 2015. gadā ir pieaudzis par 0,06 Mtoe, jeb 5,5% punktiem salīdzinot ar 2014. gadu. No kopējā energoresursu patēriņa 2015. gadā autotransports patērēja 84,2%, gaisa transports – 9,2%, dzelzceļa transports – 6,2%, atlikušo daļu – iekšzemes ūdens un cauruļvadu transports. Energoresursu patēriņš 2015. gadā palielinājās tikai autotransportā par 7,8% punktiem salīdzinājumā ar 2014. gadu, pārējos transporta sektoros ir konstatēts samazinājums: gaisa transportā – par 2,4% punktiem, dzelzceļa transportā – par 4,3% punktiem. Energoresursu patēriņa pieaugumu autotransportā 2015. gadā salīdzinājumā ar 2014. gadu varētu izskaidrot vairāki iemesli: palielinājās kravu pārvadājumi ar autotransportu par 7,5% punktiem un reģistrētais automašīnu skaits – par 3,2% punktiem.

Rūpniecība

2015. gadā rūpniecības sektorā palielinājās energoresursu patēriņš par 0,004 Mtoe jeb par 0,5% punktiem salīdzinājumā ar 2014. gadu. Patēriņa pieaugums 2015. gadā bija novērojams četrās nozarēs: metālu ražošanā (NACE2red. 24.1-24.3, 24.51, 24.52), kur energoresursu patēriņš palielinājās no 0.001 Mtoe līdz 0.014 Mtoe, koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošanā, izņemot mēbeles, salmu un pīto izstrādājumu ražošanu (NACE2red. 16), kur energoresursu patēriņš palielinājās par 6,4% punktiem, 6,25% punktu pieaugums tika novērots gumijas un plastmasu izstrādājumu, mēbeļu un citā veidā ražošanā (NACE2red. 22, 31, 32), kā arī energoresursu patēriņa pieaugums (+8,4% punkti) tika novērots būvniecības sektorā.

Lauksaimniecība un mežsaimniecība

Enerģijas galapatēriņš lauksaimniecības un mežsaimniecības sektorā 2015. gadā nedaudz palielinājās (+0,01 Mtoe), salīdzinot ar 2014. gadu. Šis nelielais pieaugums izskaidrojams ar dīzeļdegvielas patēriņa pieaugumu (+7.8%) šajā sektorā un sējuma platības pieaugumu par 1,6% punktiem salīdzinājumā ar 2014. gadu.

Informācija par nozīmīgiem normatīviem un nenormatīviem pasākumiem

Atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES XIV pielikuma b) līdz d) punktiem tiek sniegta informācija par nozīmīgiem normatīviem un nenormatīviem pasākumiem, kas īstenoti ziņojumam 2016. gadā.

1. Energoefektivitātes paaugstināšanu atbalstošie normatīvie akti

- a) 2016.gada 29.martā stājās spēkā **“Energoefektivitātes likums”¹**. Likuma mērķis ir energoresursu racionāla izmantošana un pārvaldība, lai sekmētu ilgtspējīgu tautsaimniecības attīstību un ierobežotu klimata izmaiņas.

¹ <https://likumi.lv/doc.php?id=280932>

- b) 2016.gada 29.martā stājās spēkā **„Grozījumi Enerģētikas likumā”**². Grozījumu mērķis ir nodrošināt vairāku Direktīvas 2012/27/ES prasību pārņemšanu attiecībā uz efektīvām siltumapgādes sistēmām un koģenerāciju, iekļaujot deleģējumu Ministru kabineta noteikumiem par primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšanas metodiku koģenerācijas stacijām, kā arī definējot centralizēto, lokālo un individuālo siltumapgādi.
- c) 2016.gada 29.martā stājās spēkā **“Grozījumi Publisko iepirkumu likumā”**³, kas nodrošina Direktīvas 2012/27/ES 6.panta prasību pārņemšanu, nodrošinot, ka valsts iestādes iegādājas energoefektīvas preces un pakalpojumus.
- d) 2016.gada 5.aprīlī stājās spēkā **„Grozījumi Ēku energoefektivitātes likumā”**⁴. Grozījumu būtība - nodrošināt, ka centrālās valdības iestādes iegādājas un nomā tikai augsti energoefektīvas ēkas.
- e) 2016.gada 22. jūnijā stājās spēkā **„Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā”**⁵, kas nodrošina Direktīvā 2012/27/ES esošā agregatora definīcijas transponēšanu, kā arī nodrošina juridisko ietvaru agregatoru un pieprasījuma reakcijas darbībām elektroenerģijas tirgū. Likumprojektā ietvertās normas paredz, ka pārvades sistēmas operatoram, atbildot par enerģijas plūsmu vadību, ir jāņem vērā pieprasījuma reakcijas pakalpojuma izmantošanas rezultātā iepirkta slodze, kuru tas kā palīgpakalpojumu iepērk arī no agregatora.
- f) Pieņemti Ministru kabineta 2016.gada 17. maija noteikumi Nr. 294 **“Koģenerācijas staciju saražotās primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšanas kārtība”**⁶, kuru mērķis ir noteikt metodiku primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšanai koģenerācijas stacijām.
- g) Pieņemti Ministru kabineta 2016.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.243 **„Noteikumi par energoefektivitātes prasībām licencēta vai reģistrēta energoapgādes komersanta valdījumā esošām centralizētām siltumapgādes sistēmām un to atbilstības pārbaudes kārtību”**⁷, kuros ietvertas energoefektivitātes prasības licencēta vai reģistrēta energoapgādes komersanta valdījumā esošām centralizētām siltumapgādes sistēmām un to atbilstības pārbaudes kārtībai. Noteikumi attiecas uz licencētiem vai reģistrētiem energoapgādes komersantiem.
- h) Pieņemti Ministru kabineta 2016.gada 26.jūlija noteikumi Nr. 487 **“Uzņēmumu energoaudita noteikumi”**⁸, kas nosaka kārtību, kādā veic uzņēmumu energoauditu, energoauditoram (juridiskai personai) izvirzāmās kompetences prasības un kompetences apliecināšanas kārtību, energoauditora uzraudzības kārtību un tā atbildību, kārtību, kādā reģistrē energoaudita pārskatu, kā arī kārtību, kādā papildina vides pārvaldības sistēmu, minētās papildināšanas apliecināšanu, institūcijas, kas ir tiesīgas veikt minēto papildināšanu, kā arī vides pārvaldības sistēmas sertifikācijai piemērojamo standartu.

² <http://likumi.lv/ta/id/280931-grozijumi-energetikas-likuma>

³ <http://likumi.lv/ta/id/280938-grozijumi-publisko-iepirkumu-likuma>

⁴ <http://likumi.lv/ta/id/281087-grozijumi-eku-energoefektivitates-likuma>

⁵ <https://likumi.lv/ta/id/282649-grozijumi-elektroenerģijas-tirgus-likuma>

⁶ <https://likumi.lv/ta/id/282203-koģenerācijas-staciju-sarazotas-primaras-enerģijas-ietauņijuma-apreķinasanas-kartiba>

⁷ <https://likumi.lv/ta/id/281914-noteikumi-par-energoefektivitates-prasibam-licenceta-vai-registreta-energoapgades-komersanta-valdijuma-esosam-centralizetam>

⁸ <https://likumi.lv/ta/id/283807-uznemumu-energoaudita-noteikumi>

- i) Pieņemti Ministru kabineta 2016.gada 11.oktobra noteikumi Nr. 668 **“Energoefektivitātes monitoringa un piemērojamā energopārvaldības sistēmas standarta noteikumi”**⁹, kas nosaka valsts energoefektivitātes monitoringa sistēmas darbības kārtību un struktūru, kārtību, kādā valsts iestāde vai pašvaldība ziņo par energopārvaldības sistēmas ieviešanu, sertificēšanu, paziņošanas termiņus, paziņojuma un tam pievienojamo dokumentu saturu, kā arī ziņo par energopārvaldības sistēmas īstenošanas rezultātā iegūtajiem enerģijas ietaupījumiem. Attiecībā uz lielajiem uzņēmumiem vai lielajiem elektroenerģijas patērētājiem, noteikta kārtība kādā ziņo par obligātā energoaudita veikšanu vai sertificētas energopārvaldības sistēmas vai vides pārvaldības sistēmas ieviešanu, kas papildināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, un ierosinātajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem. Noteikumi nosaka kārtību, kādā energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgā puse ziņo par enerģijas ietaupījumu.
- j) Pieņemti Ministru kabineta 2016.gada 11.oktobra noteikumi Nr. 669 **“Kārtība, kādā noslēdz un pārrauga brīvprātīgu vienošanos par energoefektivitātes uzlabošanu”**¹⁰, kas nosaka brīvprātīgās vienošanās par energoefektivitātes uzlabošanu noslēgšanas nosacījumus, saturu, termiņus un vienošanās izpildes pārraudzību.

2. Energoefektivitātes pasākumu īstenošana

Publiskais finansējums energoefektivitātes uzlabošanas projektu īstenošanai tika piešķirts no Eiropas Savienības Struktūrfondu (Eiropas Savienības Reģionālās attīstības fonda - ERAF) un Kohēzijas fonda (KF)) finanšu līdzekļiem, no valsts budžeta programmas Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPFI), kā arī no citiem finanšu instrumentiem.

Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanai finansējums tiek piešķirts no Ekonomikas ministrijas (EM) pārziņā esošiem Eiropas Savienības Struktūrfondu (ERAF) līdzekļiem, bet pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai tika finansēti no Kohēzijas fonda (KF) līdzekļiem. Savukārt valsts un pašvaldības iestāžu, komersantu un privātpersonu ēku energoefektivitātes uzlabošanai, kā arī energoefektivitātes uzlabošanai ražošanas tehnoloģiskajās iekārtās finansējums tika piešķirts no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) atbildībā esošās valsts budžeta programmas Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPFI).

a) ERAF un KF projektu īstenošana

2015. gadā turpinājās EM pārraudzībā esošo ERAF un KF projektu īstenošana šādās Eiropas Struktūrfondu darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” aktivitātēs:

- papildinājuma 3.4.4.1. aktivitātes „Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” (turpmāk – aktivitāte 3.4.4.1.) ietvaros. Projektos tiek veikti būvdarbi daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā esošajās daļās, nodrošinot tehniskajā projektā vai vienkāršotās renovācijas dokumentācijā paredzēto ēkas strukturālo daļu atjaunošanu un ēkas

⁹ <https://likumi.lv/ta/id/285878-energoefektivitates-monitoringa-un-piemerojama-energo-parvaldibas-sistemas-standarta-noteikumi>

¹⁰ <https://likumi.lv/ta/id/285879-kartiba-kada-nosledz-un-parrauga-brivpratigu-vienosanos-par-energoefektivitates-uzlabosanu>

energoaudita pārskatā minēto energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu darbu izpildi.

Kopumā ir pabeigti 740 projekti par ERAF finansējumu 63,21 milj. EUR apmērā. Ieguldījumi mājokļu siltināšanā ir veikti efektīvi – vidējais siltumenerģijas ietaupījums pēc renovācijas ir 43%. Šajos projektos vidējais investīciju atmaksāšanās periods ir aptuveni 22 gadi.

- papildinājuma 3.4.4.2. aktivitātes „Sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” (turpmāk - aktivitāte 3.4.4.2.) ietvaros. Programmas mērķis ir palielināt pašvaldības sociālā dzīvojamā fonda energoefektivitāti, uzlabojot tā kvalitāti un ilgtspēju un nodrošinot sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas ar atbilstošu mājokli.

Lai nodrošinātu sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumus, ir īstenota 55 projektu īstenošana 5,16 milj. EUR apmērā.

- 3.5.2.1.1.apakšaktivitātē "Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai”. Programmas mērķis ir būtiski paaugstināt siltumenerģijas ražošanas efektivitāti, samazināt siltumenerģijas zudumus pārvades un sadales sistēmās un sekmēt fosilā kurināmā veidu aizvietošanu ar atjaunojamiem kurināmajiem.

ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda ietvaros ir pabeigts 131 projekts par KF finansējumu 71,53 milj. EUR apmērā. Projektu īstenošanas rezultātā uzstādītas 286,7 MW siltuma jaudas, kā arī rekonstruētas siltumtrases 149 km garumā.

Detalizēta informācija par ERAF un KF projektu īstenošanu pieejama:

<http://em.gov.lv/em/2nd/?cat=30252>

b) KPFI valsts budžeta programmas īstenošana

KPFI mērķis ir veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu (piemēram, īstenojot pasākumus ēku energoefektivitātes uzlabošanai gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā, tehnoloģiju, kurās izmanto atjaunojamus energoresursus, attīstīšanu un ieviešanu, kā arī, īstenojot integrētus risinājumus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai).

2015. gadā turpinājās VARAM atbildībā esošā **KPFI valsts budžeta programmas konkursu projektu ieviešana:**

- Konkursā „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” ietvaros tiek atbalstīti projekti, kuros veic ieguldījumus valsts un pašvaldības iestāžu, komersantu un privātpersonu ēku energoefektivitātes uzlabošanā, ražošanas tehnoloģiskajās iekārtās, kā arī atjaunojamā enerģijas izmantošanā. Šajā ziņojumā projekti apvienoti šādās grupās: Energoefektivitātes paaugstināšana profesionālajās vidusskolās; Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestādēs; Energoefektivitātes paaugstināšana ražošanas ēkās un iekārtās; Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldības un izglītības iestāžu ēkās; Viedo elektroenerģijas skaitītāju uzstādīšana.
- Konkursā „Zema enerģijas patēriņa ēkas” – atbalsts zema enerģijas patēriņa ēku būvniecībai, kā arī esošu ēku rekonstrukcijai vai vienkāršotai renovācijai, kas ļauj samazināt esošo enerģijas patēriņu ēkās.
- Konkursā „Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā” – atbalsts oglekļa dioksīda emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā,

izmantojot tādas tehnoloģijas un videi draudzīgus paņēmienus, kas ļauj samazināt esošo elektroenerģijas patēriņu.

Detalizēta informācija par KPFI projektu konkursiem pieejama www.varam.gov.lv un www.lvif.gov.lv.

c) Informatīvā kampaņa „Dzīvo siltāk !”¹¹

Pēc EM iniciatīvas 2010. gada 25. februārī 18 valsts iestādes, nevalstiskās organizācijas un bankas parakstīja sadarbības memorandu par efektīvas un atklātas sadarbības veidošanu, informējot par mājokļu renovācijas procesu. Līdz 2016. gada 31. decembrim Memorandu ir parakstījuši 39 organizācijas (gada laikā pievienojušās 8 organizācijas). Par Memoranda galveno uzdevumu uzskatāma informācijas pieejamības nodrošināšana par mājokļu renovācijas procesu, tai skaitā:

- nozaru asociāciju savstarpējās sadarbības / izglītošanās, lai nodrošinātu informācijas apriti par aktualitātēm nozarē, sekmēšana;
- informācijas pieejamības par daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jautājumiem nodrošināšana;
- informācijas pieejamības dzīvokļu īpašniekiem par finansējuma avotiem mājokļu renovācijai nodrošināšana;
- informēšana par mājokļu renovācijas ieguvumiem;
- izglītošana par kvalitatīviem renovācijas procesa nosacījumiem;
- informēšana par būvmateriālu kvalitātes standartiem un to iestrādes tehnoloģijām;
- kvalitatīvu pakalpojumu pieejamības veicināšana, informējot sabiedrību par nozarē aktuālo informāciju.

Laikā no 2010. līdz 2017. gadam kampaņas „Dzīvo siltāk” ietvaros notikuši 11 semināru cikli reģionos visā Latvijā, kā arī dažādi informatīvi pasākumi (diskusijas, semināri namu pārvaldniekiem un projektētājiem, konferences un dalība izstādēs (vismaz 235 pasākumi).

2016.gadā: organizēta konference “Atbalsts daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku energoefektivitātes uzlabošanai”; pavasarī un rudenī sadarbībā ar Attīstības finanšu institūciju “Altum” tika organizēti 2 semināru cikli par ES fondu atbalstu daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes uzlabošanai (kopā 32 semināri) kā arī paralēli šiem pasākumiem reģionos tika organizēti 8 semināri par jaunajām energoefektivitātes prasībām uzņēmējiem un pašvaldībām. Tika organizēti arī 2 semināri, kuru mērķauditorija bija projektētāji, būvnieki, par kvalitatīvu ēku atjaunošanu. Tika sagatavots buklets “Soli pa solim līdz mājokļa atjaunošanai”. 2016.gada rudenī izstādē “Māja.Dzīvoklis” četras dienas bija “Dzīvo siltāk” stends, tajā interesenti varēja satikt Ekonomikas ministrijas, Altum, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un AS “Latvenergo” Energoefektivitātes centra pārstāvjus. Izstādes laikā stendā tika apkalpoti vairāk kā 900 interesenti. 2016.gada decembrī Jelgavas tehniskumā tika organizēts seminārs “Apmetās fasādes un logu montāža. Prakse”. Sadarbībā ar Altum un SIA “Rīgas namu pārvaldnieks” Rīgā tika organizēti semināri par ES fondu atbalstu daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanai.

d) Konkurss „Energoefektīvākā ēka Latvijā 2016”¹²

Konkursu "Energoefektīvākā ēka Latvijā" EM organizē sadarbībā ar VARAM un žurnālu “Būvinženieris” informatīvās kampaņas "Dzīvo siltāk" ietvaros. Konkursa

¹¹ https://www.em.gov.lv/lv/es_fondi/dzivo_siltak/

¹² <http://www.energoefektivakaeka.lv/>

mērķis ir veicināt labo praksi ēku energoefektivitātes jomā, īstenojot energoefektīvu ēku būvniecību, renovāciju un rekonstrukciju, tādējādi samazinot oglekļa dioksīda izmešu daudzumu atmosfērā un veicinot sabiedrības izpratni par ēku siltumnoturību, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas nozīmi un iespējām, lai radītu kvalitatīvu, arhitektoniski izteiksmīgas dzīves telpu.

Konkursa nolikuma izstādē un pretendentu izvērtēšanā iesaistījušās nozīmīgākās būvniecības nozares nevalstiskās organizācijas - Latvijas Būvinženieru savienība, Latvijas Inženierkonsultantu asociācija, Latvijas Būvnieku asociācija, Latvijas Namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociācija, Tehnisko ekspertu asociācija, Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība, Ilgtspējīgas būvniecības padome, Latvijas logu un durvju ražotāju asociācija, Rīgas Tehniskā universitāte un Būvmateriālu ražotāju asociācija, kā arī atsevišķi uzņēmumi.

Konkursā "Energoefektīvākā ēka Latvijā 2016 gadā" tika pieteikti 33 projekti četrās nominācijās (atjaunotā daudzdzīvokļu ēka; daudzdzīvokļu ēka. Jaunbūve; sabiedriskā ēka; industriālā ēka). Konkursa noslēguma pasākums bija svētki ne tikai konkursa uzvarētājiem, bet arī konkursa organizētājiem, žūrijas komisijas dalībniekiem un visiem energoefektivitātes atbalstītājiem.

Visu iepriekšējo konkursu rezultāti pieejami Ekonomikas ministrijas tīmekļa vietnē¹³.

Valsts institūciju īpašumā, valdījumā un lietošanā esošo ēku saraksts

Ekonomikas Ministrija atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 5. panta 5. punkta prasībām ik gadu sagatavo un savā tīmekļa vietnē internetā publicē valsts institūciju īpašumā, valdījumā un lietošanā esošo ēku sarakstu¹⁴.

- 1)Atbilstoši ēku sarakstam uz 2017. gada 1. janvāri, aprēķinātais 3% **platību renovācijas mērķis 2017. gadā ir 59 980.10 m²**.
- 2)Atbilstoši ēku sarakstam uz 2016. gada 1. janvāri, aprēķinātais 3% platību renovācijas mērķis 2016. gadā bija 66 175.41 m².
- 3)Atbilstoši ēku sarakstam uz 2015. gada 1. janvāri, aprēķinātais 3% platību renovācijas mērķis 2015. gadā bija 74 908.00 m².
- 4)Atbilstoši ēku sarakstam uz 2014. gada 1. janvāri, aprēķinātais 3% platību renovācijas mērķis 2014. gadā bija 77 679 m².

Renovētā ēku platība 2014. gadā bija lielāka nekā 2014.gada aprēķinātais 3 % platību renovācijas mērķis. Tāpēc atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES 5.panta 3.punkta prasībām, Latvija izmantoja iespēju papildus renovēto platību ieskaitīt nākamo gadu ikgadējā renovācijas normā, t.i. 2015., 2016. gada normā pilnīgi un 2017.gada normā daļēji.

$$232\ 635\ \text{m}^2 - 77\ 679\ \text{m}^2\ (\text{2014. gada mērķis}) = 154\ 956\ \text{m}^2$$

$$232\ 635\ \text{m}^2\ (\text{2014.gadā renovētā platība}) - 77\ 679\ \text{m}^2\ (\text{2014. gada mērķis}) - 74\ 908\ \text{m}^2\ (\text{2015. gada mērķis}) - 66\ 175.41\ \text{m}^2\ (\text{2016. gada mērķis}) = 13\ 872.59\ \text{m}^2\ (\text{ieskaitāms 2017.gada mērķī})$$

¹³ <http://www.energoefektivakaeka.lv/index.php/vesture/eee2013>

¹⁴ https://www.em.gov.lv/lv/nozares_politika/majokli/eku_energoefektivitate/no_direktivas_2012_27_es_par_energoefektivitati_i_zrietasas_prasibas/

59 980.10 m² (2017. gada mērķis) - 13 872.59 m² (atlikums no 2014.gadā renovētās platības) = **42 107.51 m²** (faktiski plānojamā renovējamā kopējā platība 2017.gadā.)

Atbilstoši precizētai informācijai 2015.gadā papildus veikta centrālās valdības ēku renovācija kopējā platībā 136 155,30 m².

136 155,30 m² - **42 107.51 m²** (plānotā renovējamā kopējā platība 2017.gadā.) = **94 047.79 m²** (renovētā kopējā platība, kas iekļaujama 2018. un 2019.gada mērķu izpildei).

Enerģijas ietaupījumi, kas panākti ar valsts energoefektivitātes pienākuma shēmu vai alternatīvajiem pasākumiem

Saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 7. panta nosacījumiem Latvijai noteiktais kumulatīvais enerģijas ietaupījums periodā līdz 2020. gadam ir 9896 GWh.

Tā kā Latvijā 2016. gadā vēl nebija ieviesta energoefektivitātes pienākuma shēma (turpmāk – EPS) vai tās elementi, šī ziņojuma ietvaros nav iespējams uzrādīt EPS ietvaros panāktu enerģijas ietaupījumu.

Atbilstoši Ziņojumam par Eiropas Parlamenta un padomes Direktīvas 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK 7. panta prasību izpildi, plānoti šādi galvenie alternatīvie pasākumi:

3. tabula

Galveno alternatīvo pasākumu plānotais enerģijas ietaupījums un atbalsta programmās paredzētais finansējums

Nr.p.k	Alternatīvā pasākuma nosaukums	Realizācijas laiks	Plānotais finansējums (milj.LVL)	Aprēķinātais kumulatīvais enerģijas ietaupījums (GWh)
1.	2014.-2020.gada plānošanas periodā plānotās ES fondu programmas energoefektivitātes paaugstināšanai daudzdzīvokļu dzīvojamajās ēkās, centrālās valdības un pašvaldību ēkās un mazos un vidējos uzņēmumos.	2014.-2020.gads	227.0 (323 milj. EUR)	1690
2.	ES struktūrfondu 2007. - 2013.gada Darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.4.4.pasākuma „Mājokļu	2014.-2015.	0.418 (0.595 milj. EUR) (Izvērtēšanā esošo projektu pieprasītais finansējums)	1050

	energoefektivitāte” ietvaros īstenoto aktivitātes 3.4.4.1. „Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi”			
3.	Vienošanās ar pašvaldībā un komersantiem par energoefektivitātes paaugstināšanu atbilstoši 2011.gada 12.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.555 „Noteikumi par kārtību, kādā noslēdz un pārrauga vienošanos par energoefektivitātes paaugstināšanu”,	2014.-2020.	Atbilstoši pašvaldību attīstības plāniem	150
4.	AS „Pasažieru vilciens” ritošā sastāva modernizācija.	2014.-2020.	108.0 (153.67 milj. EUR) (indikatīvi)	31
5.	KPFI instruments, "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai”, 3.kārta	2014.-2015.	13. 607 (19.361 milj. EUR)	386
6.	KPFI instruments, "Siltumnīcefektu gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā" 3. kārta.	2014.	0.729 (19.361 milj. EUR)	130
	KOPĀ:		349.755 (497.657 milj. EUR)	3437

Papildu alternatīvie pasākumi ir iekļauti Ekonomikas ministrijas izstrādātajā “Energoefektivitātes politikas alternatīvo pasākumu plāns enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa 2014.-2020. sasniegšanai”, kas ir iesniegts apstiprināšanai Ministru kabinetā.

2015.gadā tika uzskaitīts un aprēķināts enerģijas ietaupījums no alternatīvo pasākumu ietvaros realizētajiem atsevišķiem projektiem.

Enerģijas ietaupījums ir aprēķināts ar “ex-post” metodi un tas pamatojas uz enerģijas patēriņa fiksēšanu objektam pirms pasākuma un pēc pasākuma īstenošanas. Par projektu īstenošanu atbildīgo iestāžu izveidotā projektu uzskaites un monitoringa sistēma nodrošina arī projekta enerģijas ietaupījuma pārbaudes procedūru, ja tas ir nepieciešams.

Enerģijas ietaupījuma aprēķināšanai tiek ņemti vērā tie projekti, kas pirmo enerģijas ietaupījumu uzrāda 2014. un atbilstoši 2015.gadā. Enerģijas ietaupījums pa atsevišķām aktivitātēm tiek apkopots, pamatojoties uz atbildīgo iestāžu iesniegtajiem pārskatiem par īstenotajiem projektiem un sasniegtajiem rezultātiem.

4.tabula

Aprēķinātais enerģijas ietaupījums 2014. un 2015.gadā un kumulatīvi uz 2020.gadu

Pasākums	Jauns ietaupījums 2014.gadā, GWh	Jauns ietaupījums 2015.gadā, GWh	Kumulatīvais ietaupījums uz 2020.gadu, GWh	Piezīmes
KPFI instruments, Projektu konkurss “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā” (KPFI – 13)	4.3	5.2	61	Pasākuma dzīves laiks pie spuldžu darbības laika vismaz 25000 h.
KPFI instruments, Projektu konkurss “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai pašvaldību ēkās” (KPFI – 7)	15		105	Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.
KPFI instruments, Projektu konkurss “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās” (KPFI – 5)	9		63	Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.
KPFI instruments, Projektu konkurss “Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības	6		42	Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.

iestāžu ēkās” (KPMF-3)				
KPMF instruments, Projektu konkurss “Zema enerģijas patēriņa ēkās” (KPMF – 10)	9.1		64	Pasākuma dzīves laiks vismaz 7 gadi.
KPMF instruments, viedo elektroenerģijas skaitītāju uzstādīšana	0.34		0.7	Pasākuma dzīves laiks 2 gadi.
KPMF instruments, Projektu konkurss “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” (KPMF-15)	47.2	58.2	680	Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.
KPMF instruments, Projektu konkurss “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai ražošanas ēkās” (KPMF – 6)	13.3		93	Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.
KPMF instruments, Projektu konkurss “Energoefektivitāt es paaugstināšana pašvaldību ēkās” (KPMF – 1)	2.1		15	Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.
Valsts institūciju īpašumā esošo ēku renovācija no valsts atbalsta programmām	2.7		19	Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.
Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.4. prioritātes "Kvalitatīvas vides dzīvei un ekonomiskai	23	23.3	301	Pasākuma dzīves laiks ir vismaz 7 gadi.

aktivitātei nodrošināšana" 3.4.4. pasākuma "Mājokļa energoefektivitāte" 3.4.4.1. aktivitātes "Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi" un Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.4.prioritātes "Kvalitatīvas vides dzīvei un ekonomiskai aktivitātei nodrošināšana" 3.4.4. pasākuma "Mājokļa energoefektivitāte" 3.4.4.2. aktivitāte "Sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi"				
Kopā	132	86.7	1444	

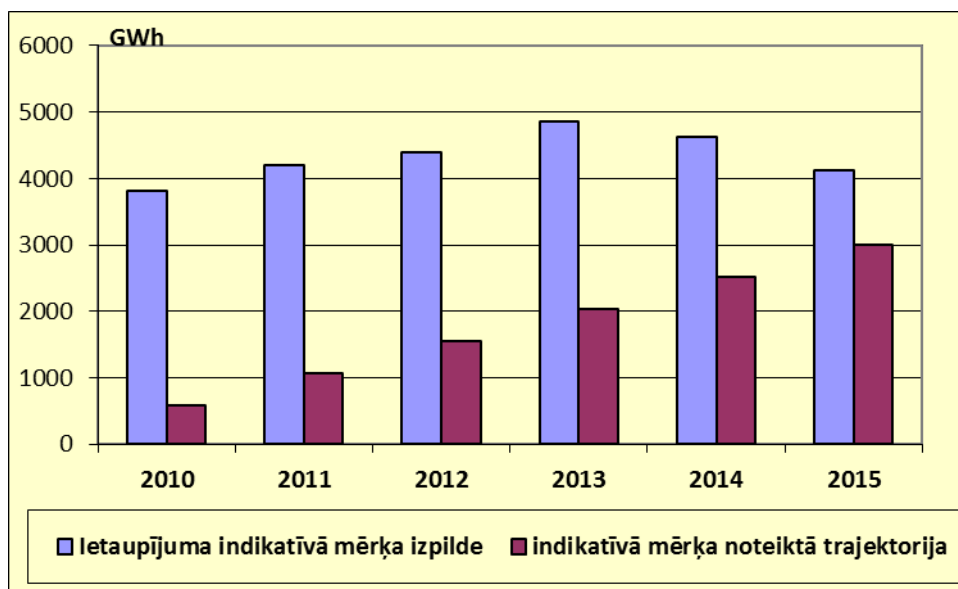
2014. un 2015. gadā alternatīvo enerģijas uzlabošanas pasākumu ieviešanas rezultātā iegūtais kumulatīvais enerģijas ietaupījums līdz 2020. gadam ir **1444,0 GWh, jeb 14,6% no obligātā kumulatīvā mērķa (9896 GWh).**

Aprēķinātie enerģijas ietaupījumi 2016. gada 9% indikatīvā ietaupījumu mērķa¹⁵ sasniegšanai

Latvijas Republikas Pirmajā energoefektivitātes rīcības plānā 2008. –2010. gadam tika aprēķināts un noteikts indikatīvs enerģijas galapatēriņa 9% ietaupījuma mērķis – 3483 GWh. Aprēķinātais enerģijas ietaupījums 2015. gadā – 4127,0 GWh (skatīt 1.attēlu) pārsniedz „LR Pirmajā energoefektivitātes rīcības plānā 2010. – 2016. gadam” iezīmēto indikatīvās trajektorijas vērtību kopējā 9% enerģijas galapatēriņa

¹⁵ Indikatīvais mērķis noteikts atbilstoši Direktīvas 2006/32/EK prasībām un tā izpilde ir saistoša līdz 2016. gadam

ietaupījumu sasniegšanai 2016. gadā par 18% vai par 37,5% 2015.gadā. Šis ietaupījums uzrādīts, neņemot vērā rūpniecības sektorā atsevišķās nozarēs parādītos negatīvos ietaupījumus. Apmēram 23% no kopējiem enerģijas ietaupījumiem 2015. gadā ir novērtēti ar augšupvērsto metodi.

1.attēls Aprēķinātais kopējais enerģijas galapatēriņa ietaupījums 2010.-2015.gadam atbilstoši Direktīvas 2006/32/EK prasībām